

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 174/2016-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Tomášom Adamcom, advokátska kancelária, Levočská 3, Spišská Nová Ves, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 41 T 90/2010 a jeho rozsudkom zo 16. februára 2012, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 8/2012 a jeho rozsudkom z 5. júna 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 66/2013 a jeho uznesením z 5. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 41 T 90/2010 a jeho rozsudkom zo 16. februára 2012, postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 8/2012 a jeho rozsudkom z 5. júna 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 66/2013 a jeho uznesením z 5. februára 2014.

V odôvodnení svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že okresný súd ho namietaným rozsudkom odsúdil „*podľa ust. § 186 ods. 3 Trestného zákona v spojení s ust. § 38 ods. 7 Trestného zákona a ust. § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 20 /dvadsať/ rokov*“, pričom ho zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu uložil ochranný dohľad na dva roky a zákaz stretávať sa po prepustení z výkonu trestu so spoluobžalovaným počas doby trvania ochranného dohľadu.

Krajský súd namietaným rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu a sťažovateľa uznal vinným z pokusu obzvlášť závažného zločinu vydierania v spolupáchatelstve „*podľa § 20 k § 14 ods. 1 k § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), b), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. f) a § 139 písm. e) Trestného zákona*“, ako aj za prečin podvodu spáchaný v spolupáchatelstve podľa § 20 k § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona, za čo mu uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 18 rokov, pričom na výkon uloženého trestu

odňatia slobody ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu uložil ochranný dohľad na dva roky.

Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že sa „svojich ústavných práv, teda práva na zákonného sudcu, práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces domáhal už v konaniach pred Okresným súdom v Prešove, Krajským súdom v Prešove a Najvyššom súde Slovenskej republiky. Sťažovateľ sa teda už v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, ako aj v dovolaní, podaného prostredníctvom svojho obhajcu domáhal ochrany svojich práv a oprávnených záujmov proti nezákonnému a nespravodlivému procesu, ktorý trpel a trpí závažnými pochybeniami a vadami...“.

Sťažovateľ v rámci argumentácie svojich sťažnostných námietok uviedol:

«Sťažovateľ vo svojom dovolaní namietal zaujatosť sudcu [REDAKOVANÉ] voči sťažovateľovi, pričom túto skutočnosť preukazuje sťažovateľ tým, že v písomnom podaní Okresného súdu v Prešove - Poskytnutie informácie zo dňa 13.03. 2014 je uvedené, že na neverejnom zasadnutí konanom v dňoch 20.08. 2011 a 20.12. 2011 rozhodoval v senáte okrem iných aj sudca [REDAKOVANÉ].

Písomným podaním samotného sudcu [REDAKOVANÉ] - Oznámenie o zaujatosti vo veci zo dňa 21.03. 2012 menovaný sudca Krajskému súdu v Prešove oznámil, že sa cíti byť zaujatý v prejednávanej veci, a to vo vzťahu obhajcovi obžalovaného [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ]. Teda o právach a oprávneniach sťažovateľa, [REDAKOVANÉ], vo vyššie uvedených konaniach časové ešte pred tým, ako sám sudca oznámil vlastnú zaujatosť, rozhodoval vo vzťahu k môjmu klientovi zaujatý sudca.

Porušenie ústavného práva na zákonného sudcu a spravodlivý proces je preukázané aj v ďalších listinných dôkazoch, ktoré tvoria prílohu tejto sťažnosti, a to predovšetkým konaním súdnej tajomníčky, ktorá bezdôvodne a nezákonne žiadala o zmeny v pôvodne určených senátoch, ktoré mali rozhodovať o právach a oprávneniach sťažovateľa.

Ďalej poukazujem na to, že v rozpore s vyššie citovaným písomným podaním Okresného súdu v Prešove - Poskytnutie informácie zo dňa 13,03. 2014, sú samotné zápisnice o neverejnom pojednávaní, a to zápisnica zo dňa 18.07. 2011 a zápisnica zo dňa

15.08. 2011, kde je uvedené iné zloženie senátu, ako je to uvedené v citovanom podaní súdu. Opäť skutočnosť, preukazujúca porušenie práva na zákonného sudcu.

... Súd v jednotlivých konaniach a následných rozhodnutiach vôbec nebrali do úvahy flagrantné porušenie zásad trestného konania, ktorých obeťou je sťažovateľ, teda súdy v rozpore so základnými zásadami trestného konania /Okresný v Prešove, Krajský v Prešove, Najvyšší súd Slovenskej republiky/ právne irelevantne stotožnili s touto výpoveďou [REDAKOVANÉ] a na tejto nedôveryhodnej a právne nepoužiteľnej výpovedi postavili údajne preukázanie viny môjmu klientovi.

Na tejto výpovedi [REDAKOVANÉ] za „naznačenej situácie“ bola založená údajná vina sťažovateľa a následné rozhodnutia o druhu a výmere trestu.

Už v písomnom vyhotovení predmetného dovolania som uviedol, že súdy mali správne postupovať tak, že pri nedôveryhodnej a právne bezpredmetnej výpovedi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorá nebola podložená ani potvrdená žiadnym iným relevantným dôkazom, mali môjho klienta spod obžaloby oslobodiť.

V tomto prípade ide o jednoznačný dôkaz, preukazujúci porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý proces. ...

V písomnom vyhotovení predmetného dovolania som poukázal na ďalšie porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré súvisí s okolnosťami výpovede samotného poškodeného, [REDAKOVANÉ]. Tento poškodený výslovne dňa 4. marca 2010 na otázku vyšetrovateľa Policajného zboru, aby sa vyjadril, či pozná osobu [REDAKOVANÉ], ak áno, tak odkedy a za akých okolností sa s ňou zoznámil, svedok - poškodený, [REDAKOVANÉ] odpovedal, že nie, osobu s takým menom nepozná. Na ďalšiu otázku vyšetrovateľa PZ odpovedal, citujem: „V súvislosti s predmetnou trestnou vecou ma násilím proti mojej vôli, nikto do auta nestiahol, ja som do vozidla, ktorým po mňa prišlo to „chlapčisko“, nastúpil dobrovoľne. Taktiež ma v súvislosti s touto trestnou vecou pod hrozbou nejakého násilia nevydieral, ani k ničomu nenútil, a to ani k podpisovaniu nejakých dokumentov. Nikto ma nenútil proti mojej vôli vypiť nápoj figo, ani žiadny iný nápoj. Ja som sa z fľaše napil dobrovoľne, keďže počas cesty autom, do ktorého som dobrovoľne nastúpil, bol smädný. Taktiež chcem uviesť, že ma nikto nemučil, avšak keď som sa prebral v byte, kde ma našla polícia, tak na pravom zápästí som mal poranenie, akoby od horiacej cigarety, avšak si nepamätám na to, aby niekto na moje ruke hasil cigarety“.

V tejto súvislosti poukazujem na závažné a relevantné zistenie, a síce, že aj z výpovede samotného poškodeného vyplýva, že sťažovateľ bol usvedčený iba a len z nedôveryhodnej výpovede [REDAKOVANÉ], teda bez potvrdenia a podloženia ostatných svedeckých výpovedí.

Rozhodnutia súdov sú teda vo veľkom rozpore s výpoveďou a tvrdením samotného poškodeného [REDAKOVANÉ], a teda sú výsledkom nezákonne vykonaného dokazovania a konania v rozpore so zásadami spravodlivého procesu.

Na základe vyššie uvedených skutočností má právny zástupca sťažovateľa za to, že konaním a postupom súdov bolo zásadným spôsobom porušené taktiež právo na obhajobu, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.»

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol vysloviť porušenie svojich označených práv, zrušiť napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu, krajského súdu aj okresného súdu a priznať mu primeranú finančnú náhradu vo výške 10 000 €, ako aj náhradu trov konania.

Podaním doručeným ústavnému súdu 21. júla 2014 právny zástupca sťažovateľa predložil ústavnému súdu originál splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom a navrhol doplnenie petitu sťažnosti o výrok, ktorým ústavný súd prepustí sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody.

Sťažovateľ osobne sťažnosť doplnil viacerými rozsiahlymi písomnými podaniami, v ktorých opakovane rozvíja dôvody sťažnosti vymedzené jeho právnym zástupcom a ťažiskovo opakovane zdôrazňuje porušenie jeho základného práva na zákonného sudcu a nehodnovnosť usvedčujúcej výpovede jeho spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ].

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ svojou sťažnosťou napádal postup všeobecných súdov v jeho trestnej veci, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení so základným právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 41 T 90/2010 a jeho rozsudkom zo 16. februára 2012

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím okresného súdu ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 306 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie.

Podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe.

V posudzovanom prípade teda sťažovateľ bol osobou, ktorá mohla podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie (a ktoré aj podal), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd a v prípade zistenia zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa postupom alebo rozhodnutím prvostupňového súdu bol povinný týmto poskytnúť primeranú ochranu. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o tejto časti sťažnosti.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s nezákonným vykonaním dôkazov a základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom a rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta, že všeobecné súdy svoje rozhodnutie založili ťažiskovo na nezákonne získanom, resp. nezákonne vykonanom dôkaze, konkrétne na výpovedi spoluobžalovaného [REDACTED]. Nezákonnosť, a tým aj nepoužiteľnosť tejto výpovede argumentuje sťažovateľ skutočnosťou, že spoluobžalovaný mal v konaní vypovedať za „naznačenej situácie“, čo vyplýva aj z obsahu odvolania spoluobžalovaného [REDACTED].

Súčasťou námietok sťažovateľa smerujúcich voči postupu krajského súdu je aj tvrdenie o porušení jeho práva na zákonného sudcu, ku ktorému malo dôjsť tým, že v jeho veci rozhodoval na krajskom súde aj vylúčený sudca [REDACTED].

Sťažovateľ v týchto skutočnostiach videl aj dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. e) Trestného poriadku, pričom dovolanie podal a v rozsahu uvedených námietok ho aj odôvodnil. O dovolaní sťažovateľa najvyšší súd rozhodol namietaným uznesením z 5. februára 2014.

Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o tejto časti námietok sťažovateľa v rámci konania o dovolaní vylučuje právomoc ústavného súdu. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s nesprávnym hodnotením dôkazov a k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu a postupom a uznesením najvyššieho súdu

3.1 Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu namieta tiež nedôveryhodnosť osoby spoluobžalovaného [REDACTED], a tým aj jeho usvedčujúcej výpovede, na ktorej ako jedinej mali všeobecné súdy založiť rozhodnutie o jeho vine, ako aj nesprávne vyhodnotenie výpovede poškodeného [REDACTED] konajúcimi súdmi.

Sťažovateľ tieto námietky uplatnil aj v dovolaní podanom najvyššiemu súdu. Najvyšší súd vo vzťahu k tejto časti dovolacích námietok uviedol, že sťažovateľ v podanom dovolaní „*spochybňuje správnosť zistenia skutkového stavu (zisťovanie jeho príčetnosti, zadováženie zdravotnej dokumentácie, výsluch ním navrhovaných svedkov) a správnosť hodnotenia dôkazov (hodnotenie výpovedí svedkov [REDACTED]) súdom, čo však nemôže byť, s poukazom na vyššie uvedené, predmetom skúmania dovolacieho súdu*“.

Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti judikatúra ústavného súdu reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010).

V zmysle už uvedeného preto ústavný súd pristúpil k preskúmaniu tej časti námietok sťažovateľa uplatnených proti rozhodnutiu najvyššieho súdu, ako aj označenému rozhodnutiu krajského súdu, vo vzťahu ku ktorým bolo dovolanie sťažovateľa dovolacím súdom posúdené ako neprípustné.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie zisteného skutkového stavu všeobecnými súdmi.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie v trestnoprávných veciach patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprináleží rozhodovať o vine a treste osoby obžalovanej z trestného činu, resp. v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy posudzovať otázku viny sťažovateľa vo vzťahu k spáchaniu trestného činu,

z ktorého ho viní obžaloba v konkrétnej trestnej veci alebo z ktorého bol uznaný vinným rozsudkom všeobecného (trestného) súdu.

Ústavný súd je oprávnený posúdiť, či spôsob aplikácie práva všeobecným súdom v konkrétnom prípade je zlučiteľný s ústavou vrátane jej ustanovení zaručujúcich základné práva a slobody alebo ľudské práva a slobody vyplývajúce z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, porušenie ktorých sťažovateľ v konaní podľa čl. 127 ústavy namieta.

Pokiaľ ide o posudzovanie skutkových a právnych záverov všeobecného súdu obsiahnutých v jeho rozhodnutí, ústavný súd opakovane vyslovil, že môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Záver najvyššieho súdu týkajúci sa neprípustnosti dovolania vo vzťahu k tejto časti jeho dovolacích námietok sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nenamietal ani žiadnymi argumentmi nespochybňoval, pričom z pohľadu ústavného súdu sa javí ako racionálny, založený na ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu.

Vo vzťahu k namietanému postupu a rozhodnutiu krajského súdu v súvislosti s námietkou týkajúcou sa hodnotenia dôkazov sa ústavný súd podrobne oboznámil s obsahom namietaného rozsudku krajského súdu a dospel k záveru, že z obsahu jeho odôvodnenia nevyplýva jednostrannosť ani interpretácia vykonaných dôkazov odporujúca zásadám formálnej logiky alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia ukladá súdu povinnosť vykonať dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (nie každý dôkaz navrhnutý niektorou zo strán) objasňujúc s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a následne dôkazy vyhodnotiť podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán. Pokiaľ v procese hodnotenia dôkazov dospeje súd k záveru, že väčšina v konaní vykonaných dôkazov svedčiacich proti obžalovanému vo svojom súhrne spoľahlivo vyvracia pravdivosť dôkazov v jeho prospech (teda že dôkazy vykonané v konaní preukazujú vinu obžalovaného mimo rozumných pochybností), a svoje závery v tomto smere dostatočne odôvodní, nemožno jeho rozhodnutie, ktorým vysloví vinu obžalovaného, považovať za nezákonné či neústavné z dôvodu nevykonania ďalších dôkazov navrhovaných obhajobou.

Krajský súd vo svojom podrobnom odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa *„prebral dôkazy, ktoré boli vykonané už v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní, pričom tieto náležitým spôsobom v súlade so zákonom aj vyhodnotil a tak sa dopracoval k zákonným skutkovým záverom“*.

Vo vzťahu k preukázaniu viny sťažovateľa krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal nielen na sťažovateľom spochybňovanú výpoveď spoluobžalovaného [REDACTED], ale tiež na výpovede svedkov [REDACTED]. Pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že vo vzťahu k jeho osobe ide o *„komplot“*

zo strany polície, krajský súd poukázal na výpovede svedkov [REDACTED], ktoré toto tvrdenie sťažovateľa vyvracajú, resp. nepotvrdzujú. Krajský súd napokon poukázal aj na výsledky znaleckého dokazovania vykonaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru a na výsledky toxikologického vyšetrenia poškodeného. V nadväznosti na povahu a počet vykonaných dôkazov opísaných v odôvodnení rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že spochybnenie niektorého z dôkazov a nevykonanie niektorých navrhovaných dôkazov obhajobou za situácie, keď súd disponoval dostatkom dôkazov preukazujúcich skutok a vinu sťažovateľa, nie je spôsobilé vyvolať pochybnosť o zákonnosti a ústavnosti napadnutého rozsudku krajského súdu z hľadiska limitov základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť je preto aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

3.2 Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa porušenia jeho práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, v tejto súvislosti sa v sťažnosti doručenej ústavnému súdu ani v jej doplneniach nenachádza žiadna relevantná argumentácia, preto ústavný súd sťažnosť odmietol aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

4. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s nezákonným vykonaním dôkazov a k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom a uznesením najvyššieho súdu

4.1 Najvyšší súd k dovolacej námietke sťažovateľa týkajúcej sa nezákonnosti dôkazov vykonaných v trestnom konaní vedenom voči jeho osobe v namietanom uznesení z 5. februára 2014 uviedol:

„Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Nemožno ním však (úspešne) napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob hodnotenia dôkazu súdom. Nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť

dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ a nie písm. c/ Tr. por.) je potrebné uviesť nasledovné:

Podľa § 30 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, prísediaci, vyšší súdny úradník, prokurátor, vyšetrovateľ, policajný orgán a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Uvedené ustanovenie Trestného poriadku v záujme zabezpečenia dôvery verejnosti v nestrannosť postupu orgánov činných v trestnom konaní vylučuje z vykonávania úkonov trestného konania ten orgán, u ktorého mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezáujatosti.

Tieto dôvody spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne k ich zástupcom, splnomocnencom a obhajcom.

Pomerom k prejednávanej veci treba pritom rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu trestného konania na skutkoch, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, napr. že orgán trestného konania či jeho príbuzní boli poškodení skutkom, eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie a pod.

Pomerom orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 30 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vo verejnosti vyvolať pochybnosti o jeho nezáujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Môže spočívať napr. v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 30 ods. 1 Trestného poriadku, resp. vo vzťahu úzkeho priateľstva alebo aj nepriateľstva vyplývajúceho z toho, že medzi úradnou osobou (napr. sudcom) a niektorou z osôb uvedených v § 30 ods. 1 Trestného poriadku (napr. obžalovaným) došlo v minulosti len ku konfliktu.

Uplatnenie inštitútu § 30 ods. 1 Trestného poriadku o vylúčení orgánov trestného konania teda prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia takéhoto vzťahu, resp. pomeru preukázaná.

V posudzovanej veci obvinený [REDAKOVANÉ] uviedol len všeobecne, že prísediaci sudca

[REDAKOVANÉ] je synovec obhajcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

Pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. a už vôbec nie pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku nie je možné zaradiť také námietky, ktoré majú len abstraktný, resp. všeobecný charakter. Rozhodnutie napadnuté dovolaním obvineného [REDAKOVANÉ] nebolo postihnuté tým, že by vo veci konal a rozhodol prísediaci sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. naplnený nebol.“

Z príloh sťažnosti doručených sťažovateľom ústavnému súdu, najmä z prípisu okresného súdu sp. zn. 1 Spr I 29/2014 nazvaného „Poskytnutie informácie“ ústavný súd zistil, že namietaný sudca [REDAKOVANÉ] ako člen senátu rozhodoval na neverejných zasadnutiach krajského súdu, a to 20. augusta 2011 pod sp. zn. 2 Tos 46/2011 a 20. decembra 2011 pod sp. zn. 3Tos 30/2011. Z obsahu sťažnosti a jej príloh nevyplýva, čo bolo predmetom rozhodovania krajského súdu na predmetných neverejných zasadnutiach, ústavný súd však dopytom na krajskom súde zistil, že išlo o rozhodovanie o sťažnostiach podaných sťažovateľom proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým tento nevyhovel žiadostiam sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, resp. o nahradenie väzby podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku. Nešlo teda o rozhodovanie v merite trestnej veci sťažovateľa.

Účasť vylúčeného sudcu v senáte krajského súdu pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa teda mohla ovplyvniť iba toto rozhodovanie, nie je však možné bez ďalšieho tvrdiť, že by mala akýkoľvek vplyv na rozhodnutie vo veci viny a trestu sťažovateľa, keďže na tomto rozhodovaní sa už vylúčený sudca nepodieľal, čo je zrejmé aj zo záhlavia namietaného rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti je tiež potrebné uviesť, že dôvodom, pre ktorý sa namietaný sudca krajského súdu vylúčil z rozhodovania, nebol vzťah k sťažovateľovi ani vzťah k prerokovávanej trestnej veci, ale vzťah k obhajcovi

spoluobžalovaného. Pri rozhodovaní o sťažnostiach sťažovateľa proti rozhodnutiam okresného súdu o väzbe sťažovateľa však išlo o rozhodovanie týkajúce sa iba osoby sťažovateľa, vo vzťahu ku ktorému dôvody vylúčenia zistené ani tvrdené neboli.

Z uvedených dôvodov ústavný súd nenachádza ústavne významnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a krajského súdu z hľadiska práva sťažovateľa na zákonného sudcu a rozhodovaním sudcu [REDACTED] o trvaní väzby sťažovateľa. S ohľadom na obsah podaného dovolania preto ani závery najvyššieho súdu už citované nejavia podľa názoru ústavného súdu známky svojvôle alebo arbitrárnosti, a teda nesignalizujú možnosť, že by najvyšší súd svojím rozhodnutím porušil označené práva sťažovateľa v súvislosti s jeho právom na zákonného sudcu. Ústavný súd sťažnosť preto aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľom v petite sťažnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí, návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2016